

Factsheet COVID-19 debat: Reguliere zorg en IC-opstaling

Onderwerp: Effect Covid-19 op reguliere zorg en IC-opstaling	
<p>Kernboodschap / inleidende tekst voor het "blokje" na de inleidende tekst</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De toename van het aantal COVID-patiënten lijkt langzaam minder te worden. Het LCPS verwacht de komende week een daling in het aantal COVID-patiënten in de kliniek en op de IC. Echter, heeft het LCPS ook een prognose gemaakt voor wat betreft de Britse variant. Daarin beschrijft het LCPS dat er eerst een lichte daling in het totaal aantal besmettingen wordt verwacht, maar dat dit daarna snel zal stijgen. De snelheid waarmee dit gebeurt hangt af van het aandeel dat de Britse variant heeft in het aantal besmettingen en van de R. • De druk op de ziekenhuiszorg blijft nog steeds hoog. Naast de covid-zorg is er nog een stuwmeer aan uitgestelde zorg, zowel zichtbaar als onzichtbaar (minder verwijzigingen). • Daarbij is het landelijk gemiddelde voor ziekteverzuim onder zorgpersoneel 7,8%. Dit is een lichte daling ten opzichte van vorige week. • Op 23 oktober is een aanvullende tijdelijke werkwijze afgesproken om in heel het land te waarborgen dat zowel COVID-patiënten als andere patiënten, voor wie een behandeling niet kan wachten, op zorg kunnen blijven rekenen. • De verdringing van de reguliere zorg kunnen we in dit stadium niet tegengaan, om de toegankelijkheid van de zorg voor de patiënt landelijk in stand te houden en de zorgverleners hierin te ondersteunen is de reguliere zorg categorie 4 en 5 landelijk afgeschaald. • Dit is noodzakelijk de om COVID-zorg, de acute zorg en de kritieke planbare zorg door te kunnen gaan. • Bij acute zorg moet je dan bijvoorbeeld denken aan mensen die gewond zijn geraakt bij een verkeersongeluk – vanzelfsprekend worden zij altijd geholpen. • Met kritieke planbare zorg bedoelen we geplande behandelingen die niet kunnen wachten. Denk bijvoorbeeld aan kankerbehandelingen waarbij uitstel zou kunnen leiden tot een blijvende verergering van de gezondheidsproblemen. Of zelfs tot minder kans op overleven.
<p>Samenvatting van onderwerp dat voorligt</p>	<p>Hiertoe zijn in het Tijdelijk beleidskader vijf maatregelen genomen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het LCPS krijgt een meer sturende rol bij de verdeling van COVID-patiënten over het land. Zij bepalen steeds een week vooruit welke capaciteit moet worden vrijgehouden voor de COVID-zorg. Hier kunnen ziekenhuizen zich dan tijdig op voorbereiden. 2. <i>StavaZa: Op 11 januari heeft de Minister op verzoek van de LNAZ fase 2D formeel afgekondigd. Dit is in lijn met de diverse maatregelen die reeds door het LCPS worden genomen om de COVID-zorg landelijk te verdelen.</i> 3. De Federatie van Medisch Specialisten (FMS) ontwikkelt hulpmiddelen waarmee artsen, ziekenhuizen en andere zorgaanbieders in de regio de juiste keuzes kunnen maken over de organisatie van de zorg. 4. <i>StavaZa: Het Raamwerk is 30 oktober gepubliceerd en ondersteunt artsen en ziekenhuisbestuur bij de keuzes waar ze voor staan betreft het afschalen van zorg. Op basis van het Raamwerk worden lokaal en regionaal gesprekken gevoerd, waarmee we zien dat het zijn functie dient.</i> 5. De regionale samenwerking van alle zorgaanbieders en verzekeraars in de regio wordt uitgebreid, ook ten aanzien van de reguliere zorg. 6. <i>StavaZa: Hierin is een rol weggelegd voor het ROAZ en de DPG'en om binnen de regio met de betrokken partijen oplossingen te vinden.</i> 7. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) brengt in beeld welke zorg nog waar beschikbaar is, zodat de verschillende partijen hierover verantwoorde

	<p>keuzes kunnen maken.</p> <p>9. <i>StaVaZa: Het Zorgbeeldportaal is werkzaam en levert wekelijks een inhoudelijk beeld van de druk op de zorg en de beschikbare capaciteit. Dit wordt zowel landelijk als regionaal in kaart gebracht.</i></p> <p>10. De zorgverzekeraars helpen met financiële arrangementen waar dat nodig is.</p> <p>11. <i>StaVaZa: Ziekenhuizen en zorgverzekeraars zijn akkoord over een regeling voor 2021. Daarnaast is er financiële ondersteuning vanuit VWS voor ziekenhuizen, zoals bij de opschaling van IC-bedden.</i></p>
Context/ achtergrondinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • In de eerste golf is de planbare zorg grotendeels afgeschaald geweest. • Een belangrijke les was dat de capaciteit aan IC- en verpleegbedden in de ziekenhuizen omhoog moest. • En een andere belangrijke les was dat er veel gezondheidsschade was ontstaan door de afschalen van de reguliere zorg; en dat dit voortaan zo veel mogelijk voorkomen moest worden. • Op basis van deze lessen is de zorgsector deze zomer aan de slag gegaan met het Opschalingsplan. • Daarmee komt er stapsgewijs buffercapaciteit met extra IC-bedden en verpleegbedden bij. • En wordt er fors geïnvesteerd in het opleiden van personeel en het aantrekken van nieuwe medewerkers. • Inmiddels is de tweede corona golf een feit, sneller, eerder en langer dan verwacht. Ondanks de genomen maatregelen, is het niet meer mogelijk om de volledige reguliere zorg te blijven verlenen.
Handelingsperspectief	<ul style="list-style-type: none"> • Naast het tijdelijk beleidskader wordt met het Opschalingsplan verder gewerkt aan het realiseren van nog eens 350 extra IC-bedden en 700 klinische bedden per 1 januari 2021. (zie cijfers voor actuele stand) • Er wordt gewerkt aan het werven en opleiden van extra personeel. • Er zijn afspraken met Duitsland (Noordrijn Westfalen en Nedersaksen) gemaakt om -op basis van wederkerigheid en in geval van nood- elkaar bij te staan • Hulpverzoek defensie: qua inzet van medisch defensiepersoneel lopen gesprekken met ziekenhuizen en de vvt-sector, hiervoor kan een aanvraag worden ingediend nadat EHvdZ en het Rode Kruis zijn benaderd. VWS ontfermt zich over deze aanvragen. • Er wordt ook naar verdere maatregelen en initiatieven gekeken, zoals naar de mogelijke concentratie van COVID-patiënten binnen regio's en/of op landelijk niveau. Het uitgangspunt van het LNAZ is dat deze zorg wordt geboden in de bestaande ziekenhuisinfrastructuur. • Tot slot wordt samen met partijen ingezet op communicatie zodat mensen weten waar ze aan toe zijn, wat ze kunnen verwachten en welke mogelijkheden er zijn. Met koepels wordt gewerkt aan een aanpak.
Politieke afspraken en betrokken partijen	<ul style="list-style-type: none"> • Het tijdelijk beleidskader is afgestemd met LNAZ, LCPS, FMS, NVZ, NFU, ZKN, ZN/zorgverzekeraars, LHV, V&VN, Patiëntenfederatie, IGJ en de NZa. • Het LCPS is sinds 23 september weer operationeel om bovenregionaal te zorgen voor patiëntenspreiding.
Cijfers	<p>Stand 19 januari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In totaal zijn er 1.767 patiënten met COVID-19 in de kliniek. Dat zijn er 23 meer dan gisteren. • Vandaag zijn er 245 nieuwe COVID-opnames, dit zijn 93 opnames meer dan gisteren en is hoger dan het weekgemiddelde van 206. • Stand is nu 678 COVID-patiënten op de IC, 444 non-COVID patiënten op de IC. De totale IC-bezetting bedraagt daarmee 1.122. • Het aantal nieuwe COVID-opnames op de IC bedraagt 42, dit zijn 14 opnames meer dan gisteren en is hoger dan het weekgemiddelde van 37.

	<ul style="list-style-type: none"> • Er bevinden zich 5 patiënten in Duitsland. • In de afgelopen 24 uur zijn er 12 patiënten verplaatst tussen de regio's, waarvan 5 IC-patiënten. • De totale IC-capaciteit op dit moment is 1.304. Er moeten 182 BOSS bedden beschikbaar zijn voor COVID en non-COVID zorg, dat is op dit moment het geval. <p>Gemiste verwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op dit moment (rapportage 15-01) ligt het aantal verwijzingen op 75% van het verwachte aantal verwijzingen zonder coronacrisis. • In de laatste twee weken is het aantal verwijzingen 55 duizend minder dan verwacht. • De schatting gemiste verwijzingen MSZ tot nu: 1,23 miljoen • Dat huisartsen minder verwijzen betekent niet dat al deze mensen niet de zorg krijgen die ze nodig hebben. Een deel van deze zorg zal niet ingehaald worden, bijvoorbeeld omdat patiënten door de huisarts behandeld kunnen worden of omdat klachten vanzelf over gaan. <p>Eerste data NZa zorgbeeldportaal (wordt niet geduid!) (stand 18 januari)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afschaling OK 46%. Vorige week was dit 50%. • Druk IC = 3.2 (op 5) • Druk in de kliniek = 3.1 (op 5) • Druk overige zorg = 2.8 (op 5) (stand 14 januari) <p>Stand van 14 januari (nieuwe cijfers zijn nog niet bekend, maar beeld is vergelijkbaar met dat van 14 januari)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Percentage dat (semi-)acute zorg kan leveren = 97% (overige 3% deels) • Percentage dat kritiekplanbare zorg kan leveren = 67% (32% deels, 1% niet) • Percentage dat planbare zorg kan leveren = 0% (46% deels, 54% nee) <p>Conclusie: Sommige ziekenhuizen hebben tijdens de tweede golf ook de (semi-)acute zorg en de kritieke planbare zorg al deels moeten afschalen. Dat onderstreept het belang van actueel inzicht in de capaciteit in de regio. Door de planbare zorg verder af te schalen is het streven om de (semi-)acute en de kritiek planbare zorg te waarborgen.</p> <p>Piek eerste golf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op het hoogtepunt van de eerste covid-golf (d.d. 7 april 2020), lagen 1.424 Nederlandse covid-patiënten op IC's in Nederland en Duitsland. • Op diezelfde dag lagen 2.900 covid-patiënten op verpleegafdelingen. <p>De opschaling van de klinische bedden en IC capaciteit gaat in 2 fases:</p> <ul style="list-style-type: none"> • per 1 oktober om een uitbreiding van 1150 naar 1350 IC-bedden en aanvullend ook 400 extra klinische covid-bedden. • per 1 januari 2021 gaan het om opschaling met nog eens 350 flexibele IC-bedden (tot een totaal van 1700 bedden) en 700 extra flexibele klinische bedden. <p>Prognose LCPS Britse variant</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het LCPS heeft verschillende prognoses uitgerekend wat het effect is van de Britse variant op de IC. In alle scenario's blijkt dat – na de huidige periode van enige daling – er weer een stijging van de IC-bezetting zal plaatsvinden. • Die stijging loopt – afhankelijk van het scenario – snel of nog sneller op tot een covid IC-bezetting die nog hoger is (>1350) dan tijdens de eerste golf. • Onderstaand tabel geeft de data weer waarop verschillende punten bereikt worden.
--	--

Britse variant aandeel en R	Britse variant dominant	1.350 IC-bedden bezet	1.700 IC-bedden bezet
3%, R=1,3	Rond 25 maart	Na 25 maart	Na 25 maart
5%, R=1,3	18-25 maart	25 maart	Na 25 maart
10%, R=1,3	4 maart	25 februari – 4 maart	18 maart
3%, R=1,3	18 maart	18 maart	Net na 25 maart
5%, R=1,3	11 maart	4 – 11 maart	18 maart
10%, R=1,3	18 – 25 februari	18 februari	4 maart

De kosten voor de opschaling van de IC capaciteit zijn:

- 2020 € 118 miljoen
- 2021 € 174 miljoen
- 2022 € 154 miljoen

De bedragen zijn gereserveerd in deze VWS begroting, zie Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2021 (Incidentele supplettoire begroting inzake Coronamaatregelen).

De financiering hiervan loopt via een subsidieregeling voor de ziekenhuizen. We geven in deze subsidieregeling aan dat er tussentijds bekeken wordt of afschaling (van bedden en dus van financiële ondersteuning) mogelijk is als Covid-19 er niet meer is.